

Månadsrapport till nämnd

Omvårdnadsnämnd

Feb 2024

2024-03-15

Diarienummer: 24ON94

Handläggare: Emma Edorsson

Innehållsförteckning

1 Resultatrapport	3
2 Resultat	3
3 Årsprognos	7
4 Investeringsverksamhet	8
5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)	9

1 Resultatrapport

Omvårdnadsnämnden	Utfall fg år	Utfall	Budget	Avvikelse mot budget	Förändring %	Budget
	202301-202302	202401-202402	202401-202402		2023 / 2024	202401-202412
Intäkter						
Taxor och avgifter	16 011	19 424	17 584	1 840	21,3%	105 505
Hysesintäkter	7 989	8 436	8 112	324	5,6%	48 670
Statsbidrag	464	5 199	3 949	1 250	1019,9%	23 693
Övriga intäkter	9 774	10 409	9 965	444	6,5%	59 791
Kommunbidrag	234 112	249 009	249 009	-0	6,4%	1 494 055
Summa intäkter	268 350	292 477	288 619	3 858	9,0%	1 731 714
Kostnader						
Personalkostnader	-140 408	-152 622	-143 277	-9 345	8,7%	-858 676
Inhyrd personal och konsulter	-4 320	-7 823	-412	-7 411	81,1%	-2 473
Bidrag och transfereeringar	-564	-643	-333	-310	13,9%	-1 997
Köp av verksamhet och entreprenader	-84 842	-92 753	-92 981	228	9,3%	-557 885
Hyror och fastighetskostnader	-27 072	-28 477	-29 675	1 199	5,2%	-178 737
Övriga kostnader	-5 478	-5 693	-6 712	1 019	3,9%	-40 273
Material och förbrukning	-5 222	-6 418	-5 379	-1 039	22,9%	-32 274
Fordon och transporter	-3 268	-3 275	-3 046	-229	0,2%	-18 273
Måltider	-4 279	-4 462	-4 429	-33	4,3%	-26 573
Avskrivningar och intern ränta	-1 529	-2 095	-2 426	330	37,1%	-14 553
Summa kostnader	-276 982	-304 260	-288 669	-15 591	9,8%	-1 731 714
Resultat	-8 632	-11 783	-50	-11 733		0

2 Resultat

Sammanfattning av resultatet för omvårdnadsnämnden, februari 2024

Enligt bokföringen är det ackumulerade resultatet t.o.m. februari minus 11,8 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 11,7 mnkr. KS/KF beslutade i februari om att omfördela 2 886 tkr från ON till den centrala bemanningsenheten. Samtidigt beslutades om kompensation till nämnden för helårseffekt av kapitaltjänstkostnad och hyra för fastställda investeringar under 2023, vilket ger ON ökat kommunbidrag med 11 491 tkr. Total justering för nämnden uppgår till 8 605 tkr.

Kommentarer och åtgärder till större avvikelser i resultatet t.o.m. februari 2024

Vård- och omsorgsboende egen regi -10,6 mnkr

De största avvikelserna avser timlön, övertid, OB och semesteruttag. Orsaker är högre grad av tillsatta vak, hög sjukfrånvaro samt många uttagna semesterdagar över jul/nyår. Positiv avvikelse avseende månadslöner pga. sjukfrånvaro och tjänstledigheter. En enhetschefstjänst i verksamhetsområdet är ej budgeterad. I flera individärenden föreligger krav från tillsynsmyndigheter som har inneburit högre bemanningsgrad och undantag från det pågående arbetet med bemanningshandboken; Arbetsmiljöverket utifrån arbetsmiljöansvar och Inspektionen

för vård och omsorg utifrån kvalitetsansvar för kunder.

För Specialdemens Fleming avser den största avvikelserna månadslön, timlön, övertid och OB. Orsaker är överanställningar primärt kopplade till inkonverteringar, hög sjukfrånvaro, utbildningar utifrån det pågående förbättringsarbetet vilket krävt timvikarier för att täcka upp frånvaro, samt brist på delegeringsbara medarbetare.

En bemanningshandbok för enhetschefer är framtagen och kommer på sikt att generera en kostnadsminskning. Den förväntade effekten är ett minskat behov av timanställda. Bemanningshandboken förväntas ge effekt framför allt under delår 2 och 3 2024. Det är idag oerhört svårt att ge en prognos för helårsresultatet utifrån den korta tid som förflutit av verksamhetsåret och sedan beslut om besparingar fattades på nämndsnivå.

Hemtjänst egen regi -2,2 mnkr

Minskad volym mot budget ger negativ avvikelse på intäkter (-2,0 mnkr), personalkostnaderna balanserar inte mot den minskade intäkten (-0,2 mnkr). Området har fortsatt höga kostnader för timlön, övertid och OB. Orsaker är bland annat överanställningar för att klara egen personalförsörjning, beordringar pga. avslag på beställningar till bemanningseenheten och utbildningar påkallade av pågående förbättringsarbete som krävt timvikarier för att täcka upp frånvaro.

Området har ännu inte fått kompensation för äldreomsorgslyftet/validering, samt för USK pilotprojekt och för de som går språkutbildning.

Arbetet för att nå en budget i balans visar på en positiv utveckling i februari för hemtjänsten. Pågående aktiviteter: Avstämning och utbildning i planering och schemaarbete tillsammans med verksamhetschef. Avstämningar med enhetschefer och samordnare för uppföljning och lärande med stöd av schema och bemanningsteamet gällande planering och schema. Tillförordnad verksamhetschef med särskilt uppdrag från kontorschef stöttar enhetschefer, samordnare och planerare praktiskt gällande planering och schema.

Bemanningshandboken förväntas ge effekt, framför allt under delår 2 och 3 2024. Det är idag oerhört svårt att ge en prognos för helårsresultatet utifrån den korta tid som förflutit av verksamhetsåret och sedan beslut om besparingar fattades på nämndsnivå.

Hälso- och sjukvård -3,0 mnkr

Kostnader för bemanningssköterskor är fortsatt höga och anledning till negativ avvikelse. Per februari uppgår kostnaden till 8,2 mnkr. I dagsläget nyttjar verksamheten 32 bemanningssköterskor. Verksamheten tilldelas 12,9 mnkr (helår) i prestationsersättning för tidigare års förtätning av sjuksköterskor per boende som täcker delar av hyrkostnaderna.

Den 18 mars startar ny kväll-/helgorganisation. Denna förändring innebär ny schemaläggning för samtliga sjuksköterskor. Ny kväll-/helgorganisation medför möjlighet att avsluta hyrsköterskor vilket även är fallet, den 31 mars avslutas 9 hyrsköterskor. Dessa ersätts inte med egna resurser utan är att se som en kostnadsminskning. I takt med nyrekrytering under året kommer resterande bemanningssköterskor successivt att fasas ut.

From 1 maj ändras ledningsstruktur inom kontor Hälso- och sjukvård. Kontoret minskar antalet verksamhetschefer från två till en. Detta innebär en besparing motsvarande ca 0,8 mnkr.

Till följd av bemanningssituationen bedöms verksamheten inte hålla årets budget.

Vård och omsorgsboende myndighet 3,7 mnkr

Kostnaderna för köp av platser på externa vård- och omsorgsboenden är 3,3 mnkr lägre än budget. De lägre kostnaderna beror på att det i budget beräknades att Sätträåsen skulle ha 18 nya platser under våren 2024, varav 9 av dessa skulle finnas tillgängliga redan i februari. Per sista februari fanns det dock 54 lägenheter, vilket är samma antal som fanns per sista december 2023. Total avvikelse för köp av plats mot budget för Sätträåsen är 2 mnkr. Även övriga utförare har positiv avvikelse för enstaka tomma platser.

Hemtjänst myndighet 0,2 mnkr

De delar av hemtjänstverksamheten som ligger inom Myndighets verksamhetsområde har en positiv avvikelse. Högre volym i extern regi kompenseras till stor del med lägre volym i egen regi i förhållande till budget.

Natt och larm -0,7 mnkr

Det nya heltidsmålet för nattarbete påverkar planeringen och ger en effekt som kräver 2,5 åa mer än budget i schemaplanering.

Det nya avtalet för trygghetslarm medför högre månatlig driftskostnad. Verksamheten har ökade personalkostnader på grund av utbytet av trygghetslarmen som fortsatt pågår i januari och delar av februari 2024. Byte av 7 bilar ger högre månatlig leasing- och underhållskostnad.

Fortsatt hantering av schemaarbete och planering pågår.

Avlösningsvistelse 0,4 mnkr

Avlösningsvistelsen är föremål för besparingsåtgärd utifrån framtaget förslag som antogs och beslutades på Omvårdnadsnämndens sammanträde i februari.

Antalet platser ska minskas på avlösningsvistelse till 10, samt ska antalet årsarbetare minskas med 8. En inventering av antalet kunder med gynnande beslut om insats i form av avlösningsvistelse visar att 15 platser behövs för att fortsätta verkställa befintliga insatser. Det gör att avvecklingen måste ske successivt och att det under en övergångsperiod alltså sker en besparing i lägre tempo än vad som avsågs då beslutsunderlag togs fram till nämnden.

Förebyggande insatser och aktiviteter -0,3 mnkr

Besparingskrav om 3,8 mnkr har lagts på verksamhetsområdet för att minska anhängstöd, träffpunkter samt volontärsamordning. Utredning av hur detta ska genomföras pågår och ett förslag ska presenteras vid nämndens sammanträde i mars. Här ingår även förslag på hur lokalerna kan användas mer kostnadseffektivt och möjlighet att kliva ur vissa lokaler. Helårseffekt kan bedömas först efter att personalprocessen är klar.

Anhöriganställda -0,4 mnkr

De sista avsluten gjordes i december för icke sammanboende, eftersom lön utgår med en månads eftersläp hamnar denna kostnad i januari. När timmar hos kund försvinner tappas även intäkten, varför verksamheten har en avvikelse.

Resterande avslut är planerade till sista april. Personalkostnader finns därmed tom maj.

Utveckling och stöd 0,5 mnkr

Övergripande ska sektorn minska administrationen med 10 årsarbetare, motsvarande ca 7 mnkr på helårsbasis. För Omvårdnadsnämnden innebär detta ca 4,8 mnkr.

Inventering har påbörjats för att identifiera lagstyrda funktioner, se över möjliga kostnadsminskningar generellt samt kommande vakanser eller ej tillsatta tjänster, funktioner med beröringspunkter till varandra samt efterfrågan av resurser/bedömning av kommande behov. Först 2025 uppnås helårseffekt.

Övergripande avvikelser 0,9 mnkr

Budgetjustering i och med KF:s beslut i februari innebär ett tillskott på 8,6 mnkr i omfördelning av ram läggs på övergripande nivå då hyror är budgeterade per objekt. Kostnader för chef i beredskap täcks delvis av dessa medel.

3 Årsprognos

Grundregeln är att nämnderna i Gävle kommun ska ha en budget i balans, vid eventuella avvikelser ska en åtgärdsplan tas fram, beslutas och verkställas.

Kommunfullmäktiges budgetbeslut fattades 27 november 2023, och förutsättningarna för att nå helårseffekt för 2024 blev därmed direkt svåra, eftersom besparingar uppnås primärt genom att minska eller avsluta verksamheter. Påbörjade besparingar under 2024 ger effekter på de ekonomiska förutsättningarna för 2025 (Välfärdsnämnderna har ett totalt besparingskrav på 180 mnkr för 2024, som en konsekvens av nämndernas underskott för 2023, samt de krav på besparingar som ligger för 2024).

Nämnden fattade besparingsbeslut den 22 februari. De beslut som nämnden fattade innebär helårseffekter på 40,8 mnkr (med helårseffekt avses vad som kan uppnås under en 12-månadersperiod). Endast mindre del av denna summa kommer alltså att uppnås i form av besparingar under 2024. Detta på grund av att nämnden fattade beslut om budget i december 2023 utifrån de ramar som alltså gavs den 27 november 2023. Sektorn behöver därmed arbeta vidare med utredningar för att komma med fler

förslag till besparingar.

Efter fattat beslut har arbetet påbörjats med att effektuera besluten. Där beslut handlar om minskningar av verksamheter och personal behöver en process med fackliga organisationer följas, och den pågår just nu. Därmed är det oerhört svårt att lägga en prognos för nämnden eftersom det i nuläget inte går att säga när denna process är avslutad. Handlar det om andra förändringar, t ex omfördelning av resurser internt eller att utreda för att lägga fram fler förslag medför även det svårigheter att prognostisera.

Det bör återupprepas att de så kallade Välfärdsnämnderna har en utmanande situation både utifrån det ekonomiska läget och de samhällsutmaningar som nämnderna ska möta och svara upp mot. Det handlar t ex om kort- och långsiktig kompetensförsörjning, där nästintill alla yrkeskategorier möter ökande krav både vad gäller nyrekryteringar och kompetensutveckling för befintlig personal. Det handlar om att höja nivån på den kommunala primärvårdens förmåga, där både den generella utvecklingen inom hälso- och sjukvården samt de utmaningar regionerna har att hantera ökar trycket på kommunerna. Och det handlar om att kommunen från 1 juli 2025 ska kunna svara upp mot en ny Socialtjänstlag, där fokus bl a ska vara på ett förebyggande arbete i alla åldrar, och där både processer, strukturer, organisering (sannolikt både tjänstemannaorganisationen och den politiska organisationen) behöver utvecklas och förändras. Detta är tre stora områden att hantera, men det finns givetvis fler områden, både som en konsekvens av en på många områden utmanande samhällsutveckling och av var organisationen befinner sig just nu.

Utifrån ovan läggs prognos -50 mnkr för nämndens ansvarsområde, varav ca 6,5 mnkr avser PO-ökning om 1,43 %.

4 Investeringsverksamhet

Utfallet på investeringsverksamheten är 0,3 mnkr av den totala budgeten på 9,0 mnkr. Investeringar avser främst inventarier i samband med evakuering, tillbehör till trygghetslarm samt rörelsevakt.

5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)

Resultat / Årsprognos/Investeringsverksamhet

Ackumulerat resultat uppgår till minus 11,8 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 11,7 mnkr. Ansökningar om riktade statsbidrag görs främst under våren.

De största avvikelserna avser personalkostnader inom främst vård- och omsorgsboende samt hemtjänst, samt konsultkostnader för sjuksköterskor inom Hälso- och sjukvård.

Orsaker till höga personalkostnader är högre grad av tillsatta vak och hög sjukfrånvaro. I flera individärenden föreligger krav från tillsynsmyndigheter som har inneburit högre bemanningsgrad och undantag från det pågående arbetet med bemanningshandboken; Arbetsmiljöverket utifrån arbetsmiljöansvar och Inspektionen för vård och omsorg utifrån kvalitetsansvar för kunder.

För Specialdemens Fleming avser den största avvikelsen månadslön, timlön, övertid och OB. Orsaker är överanställningar primärt kopplade till inkonverteringar, hög sjukfrånvaro, utbildningar utifrån det pågående förbättringsarbetet vilket krävt timvikarier för att täcka upp frånvaro, samt brist på delegeringsbara medarbetare. Bemanningshandboken förväntas ge effekt, framför allt under delår 2 och 3 2024. Det är idag oerhört svårt att ge en prognos för helårsresultatet utifrån den korta tid som förflutit av verksamhetsåret och sedan beslut om besparingar fattades på nämndsnivå.

Kostnader för bemanningssköterskor är fortsatt höga och anledning till negativ avvikelse. Per februari uppgår kostnaden till 8,2 mnkr. I dagsläget nyttjar verksamheten 32 bemanningssköterskor. Verksamheten tilldelas 12,9 mnkr (helår) i prestationsersättning för tidigare års förtätning av sjuksköterskor per boende (helår) som täcker delar av hyrkostnaderna. Den 18 mars startar ny kväll-/helgorganisation. Denna förändring innebär ny schemaläggning för samtliga sjuksköterskor. Ny kväll-/helgorganisation medför möjlighet att avsluta hyrsköterskor, i takt med nyrekrytering under året.

Kostnaderna för köp av platser på externa vård- och omsorgsboenden är 3,3 mnkr lägre än budget. De lägre kostnaderna beror på att det beräknades att Sättraåsen skulle ha 18 nya platser under våren 2024, varav 9 av dessa skulle finnas tillgängliga redan i februari. Per sista februari fanns det dock 54 lägenheter, vilket är samma antal som fanns per sista december 2023.

Antalet platser ska minskas på avlösningsvistelse till 10, samt ska antalet årsarbetare minskas med 8. En inventering av antalet kunder med gynnande beslut om insats i form av avlösningsvistelse visar att 15 platser behövs för att fortsätta verkställa befintliga insatser. Det gör att avvecklingen måste ske successivt och att det under en övergångsperiod alltså sker en besparing i lägre tempo än vad som avsågs då beslutsunderlag togs fram till omvårdnadsnämnden.

Besparingskrav om 3,8 mnkr har lagts på verksamhetsområdet för att minska anhängigstöd, träffpunkter samt volontärsamordning. Utredning av hur detta ska genomföras pågår och ett förslag ska presenteras vid nämndens sammanträde i mars. Här ingår även förslag på hur lokalerna kan användas mer kostnadseffektivt och möjlighet att kliva ur vissa lokaler. Helårseffekt kan bedömas först efter att personalprocessen är klar och det är klart vilka medarbetare som påverkas och när dessa avslutat sin anställning.

Övergripande ska sektorn minska administrationen med 10 årsarbetare, motsvarande ca 7 mnkr på helårsbasis. För Omvårdnadsnämnden innebär detta ca 4,8 mnkr. Inventering har påbörjats för att identifiera lagstyrda funktioner, se över möjliga kostnadsminskningar generellt samt kommande vakanser eller ej tillsatta tjänster, funktioner med beröringspunkter till varandra samt efterfrågan av resurser/bedömning av kommande behov.

Utfallet på investeringsverksamheten är 0,3 mnkr av den totala budgeten på 9,0 mnkr. Investeringar avser främst inventarier i samband med evakuering, tillbehör till trygghetslarm samt rörelsevakt.

Grundregeln är att nämnderna i Gävle kommun ska ha en budget i balans, vid eventuella avvikelser ska en åtgärdsplan tas fram, beslutas och verkställas.

Kommunfullmäktiges budgetbeslut fattades 27 november 2023, och förutsättningarna för att nå helårseffekt för 2024 blev därmed direkt svåra, eftersom besparingar uppnås primärt genom att minska eller avsluta verksamheter. Påbörjade besparingar under 2024 ger effekter på de ekonomiska förutsättningarna för 2025 (Välfärdsnämnderna har ett totalt besparingskrav på 180 mnkr för 2024, som en konsekvens av nämndernas underskott för 2023, samt de krav på besparingar som ligger för 2024).

Nämnden fattade besparingsbeslut den 22 februari. De beslut som nämnden fattade innebär helårseffekter på 40,8 mnkr (med helårseffekt avses vad som kan uppnås

under en 12-månadersperiod). Endast mindre del av denna summa kommer alltså att uppnås i form av besparingar under 2024. Detta på grund av att nämnden fattade beslut om budget i december 2023 utifrån de ramar som alltså gavs den 27 november 2023. Sektorn behöver därmed arbeta vidare med utredningar för att komma med fler förslag till besparingar.

Efter fattat beslut har arbetet påbörjats med att effektuera besluten. Där beslut handlar om minskningar av verksamheter och personal behöver en process med fackliga organisationer följas, och den pågår just nu. Därmed är det oerhört svårt att lägga en prognos för nämnden eftersom det i nuläget inte går att säga när denna process är avslutad. Handlar det om andra förändringar, t ex omfördelning av resurser internt eller att utreda för att lägga fram fler förslag medför även det svårigheter att prognostisera.

Det bör återupprepas att de så kallade Välfärdsnämnderna har en utmanande situation både utifrån det ekonomiska läget och de samhällsutmaningar som nämnderna ska möta och svara upp mot. Det handlar t ex om kort- och långsiktig kompetensförsörjning, där nästintill alla yrkeskategorier möter ökande krav både vad gäller nyrekryteringar och kompetensutveckling för befintlig personal. Det handlar om att höja nivån på den kommunala primärvårdens förmåga, där både den generella utvecklingen inom hälso- och sjukvården samt de utmaningar regionerna har att hantera ökar trycket på kommunerna. Och det handlar om att kommunen från 1 juli 2025 ska kunna svara upp mot en ny Socialtjänstlag, där fokus bl a ska vara på ett förebyggande arbete i alla åldrar, och där både processer, strukturer, organisering (sannolikt både tjänstemannaorganisationen och den politiska organisationen) behöver utvecklas och förändras. Detta är tre stora områden att hantera, men det finns givetvis fler områden, både som en konsekvens av en på många områden utmanande samhällsutveckling och av var organisationen befinner sig just nu.

Utifrån ovan läggs prognos -50 mnkr för nämndens ansvarsområde, varav ca 6,5 mnkr avser PO-ökning om 1,43 %.